

HISTORIA DE ESPAÑA, 2001, 2004, 2013

*ORIENTACIÓNS: Os documentos que seguen teñen como asunto central a **oposición ao réxime franquista**. Na redacción debes tratar as seguintes cuestións: A evolución da oposición ao longo da ditadura; a variedade de formas empregadas; os diferentes sectores e organizacións implicados. Lembra que non se trata de responder a preguntas illadas, senón de realizar unha composición coherente e argumentada, e que na avaliación se terán en conta os coñecementos, a utilización dos documentos e a corrección da expresión escrita.*

Doc.1.-O guerrilleiro Francisco Rey lembra o movemento dos anos 40:

“Alí onde había homes perseguidos que se viron na necesidade de fuxir, fixérono antes de caer de novo na cadea ou ante un pelotón de execución. Marcharon así ao monte homes de todas as tendencias, socialistas, anarquistas, algúns católicos e, sobre todo, numerosos militantes comunistas (...).

Ao principio as nosas accións tiñan un carácter case exclusivamente de fuxidos que se moven organizadamente buscando puntos de apoio, falando coas xentes da necesidade de crear o movemento guerrilleiro. Eramos os fuxidos, os escapados, como nos chamaba o pobo. E nesa época, no momento máis agudo da represión franquista, tivemos sempre o apoio abnegado, silencioso e incondicional do pobo. Aqueles homes que nas aldeas nos axudaban sabían perfectamente ao que se expoñían e, non obstante, non vacilaban en acollernos”.

Doc.2.-Noticia recollida en Mundo Obrero dunha manifestación universitaria en Madrid (1956):

“Estes potentes berros, lanzados por centos de valentes peitos xuvenís, atronaban as rúas céntricas da capital. Unha proba patente da debilidade do goberno é que non se atreveu a utilizar a policía armada para reprimir a manifestación. A forza pública recibira instrucións de se retirar (...). Ao pasar a manifestación diante do Ministerio de Gobernación, recrudecéronse os berros dos estudantes contra a Falanxe e contra o réxime. O público acollía a manifestación cun grande alborozo, con signos emocionantes de simpatía. Os estudantes antifranquistas foron donos ese día das rúas céntricas da capital durante preto dunha hora. O tráfico foi paralizado por completo na rúa de Alcalá”.

Doc.3.-O líder sindical Marcelino Camacho lembra as orixes das Comisións Obreiras (CC.OO.):

“A cabalo entre 1956 e 1957 xurdiu e desapareceu, nun prazo breve, unha comisión na mina asturiana La Camocha, para defender unha asignación de carbón aos mineiros (...). Outras funcionaron en diversos lugares como Euskadi, Cataluña, Valencia, Andalucía, etc., sempre de forma fugaz e variada composición (...). En Madrid iniciouse unha nova fase de Comisións Obreiras que se caracterizou polo carácter permanente desas comisións elixidas en asembleas (...). Decidíramos servirnos da Escola Sindical de

Enlaces (...) como un medio para nos coñecer e estender os nosos contactos sobre todo coas grandes empresas do metal”.

Doc.4.-En 1974, o Partido Comunista de España inspirou a formación da Xunta Democrática, na que se agrupaban diversas forzas de oposición que aprobaron o seguinte programa:

- “1.-A formación dun goberno provisional que substitúa o actual (...).
- 3.-A legalización dos partidos políticos sen exclusións.
- 4.-A liberdade sindical e a restitución ao movemento obreiro do patrimonio do Sindicato Vertical.
- 5.-Os dereitos de folga, de reunión e de manifestación pacífica.
- 6.-A liberdade de prensa (...).
- 8.-A neutralidade e a profesionalidade, exclusivamente militar para a defensa exterior, das forzas armadas.
- 9.-O recoñecemento, baixo a unidade do Estado español, da personalidade política dos pobos catalán, vasco e galego e das comunidades e rexións que o decidan democraticamente.
- 10.-A separación da Igrexa e do Estado (...).”

ORIENTACIÓNS	<p>A ditadura franquista, que se iniciou durante a Guerra Civil en 1936 e rematou 1975, contou cunha importante oposición, tanto dentro como fóra de España.</p> <p>Esta oposición procedía de diversos sectores: os grupos políticos que apoiaron a República e que iniciaron a loita armada contra o réxime; os estudantes universitarios; os obreiros industriais; e os grupos políticos que, tanto no interior, como no exilio, foron organizándose para derrocar ao réxime franquista, aínda que nada puideron lograr en canto a acurtar a ditadura, pois esta unicamente desapareceu pola morte do ditador.</p> <p>Outros sectores de oposición ao franquismo, nos últimos anos: a disidencia política dentro do Movemento Nacional, parte da Igrexa e do Exército, ETA e outros grupos terroristas.</p>
---------------------	--

DOCUMENTOS	CUESTIÓNS A DESENVOLVER
1.A guerrilla nos anos 40	<p>* Lembranzas dun guerrilleiro</p> <ul style="list-style-type: none"> • A guerrilla como oposición ao franquismo: <ul style="list-style-type: none"> ○ Inicios (os fuxidos) e razóns da guerrilla ○ Evolución da guerrilla (anos da guerra, durante a Segunda Guerra Mundial e nos inicios da Guerra Fría).

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ideoloxías dos guerrilleros ○ Os apoios ○ A guerrilla en Galicia ○ O fracaso da guerrilla
2.Os estudantes universitarios nos anos 50	<p>* Unha manifestación universitaria en Madrid, no ano 1956, contada por un periódico comunista <i>El Mundo obrero</i> no que destaca o papel da oposición.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● A oposición da Universidade ao franquismo: <ul style="list-style-type: none"> ○ Os inicios ○ Os obxectivos ○ A reacción do réxime.
3.As orixes de CC.OO.	<p>* Os inicios dun novo sindicato</p> <ul style="list-style-type: none"> ● A oposición do mundo obreiro: <ul style="list-style-type: none"> ○ Os inicios e os sistemas de actuación ○ As primeiras protestas obreiras ○ Os sucesos de Ferrol de 1972 ○ A reacción do réxime ás peticións obreiras
4.A creación da Xunta Democrática	<p>* Creación da Xunta Democrática por iniciativa do PCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ● A oposición política ao réxime: <ul style="list-style-type: none"> ○ Obxectivos ○ Principais forzas políticas participantes ○ Manifestacións: no interior e no exterior
CONCLUSIONES	<p>A pesar do aumento e intensificación da oposición ao réxime de Franco e as dificultades dos anos finais -1973-1975- ningún grupo opositor nin ningún país foi capaz de derrocar ao réxime. A ditadura de Franco rematou coa morte do ditador, o 20 de novembro de 1975.</p>

CRITERIOS DE AVALIACIÓN/CORRECCIÓN

Como tema abordado, a oposición ao réxime franquista, instaurado como consecuencia da vitoria na Guerra Civil, dando resposta no seu desenvolvemento ás cuestións mencionadas nas orientacións:

- A evolución cronolóxica dos movementos de oposición en función dos diferentes contextos, dende a posguerra ata os preludios da transición democrática.
- As formas de organización, resistencia e loita, dende a guerrilla dos anos de posguerra ata a articulación clandestina ou no exilio de diversas forzas políticas.
- A diversidade dos ámbitos nos que se manifestou a oposición: estudantes, traballadores, partidos políticos...

-As liñas políticas inspiradoras e condutoras da oposición, destacando o protagonismo no interior do PCE.